

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

KOLDING LATIN- OG REALSKOLES

AFGANGS- OG AARSPRØVE

1897

KOLDING

KONRAD JØRGENSENS BOGTRYKKERI VED H. P. WARBERG

1897

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AFGANGS- OG AARSPRØVEN

1897

I KOLDING LATIN- OG REALSKOLE

x

I. FÆLLESUNDERVISNING. II. SKOLEEFTERRETNINGER

AF

SIGURD MÜLLER

KOLDING

KONRAD JØRGENSENS BOGTRYKKERI VED H. P. WARBERG

1897

Fællesundervisning.

...

Den 5te Januar 1896 indgav Bestyreren for Kolding Latin- og Realskole til dennes Forstanderskab et Forslag om at aabne Skolen ogsaa for Pigebørn. Forstanderskabets Flertal gik ind derpaa, og da Planen noget senere blev drøftet i Byraadet og gjort til Genstand for Afstemning, blev den ogsaa der vedtagen med overvejende Flertal. Sagen er da nu saa vidt fremmet, at Skolen, der hidtil kun har givet unge Piger med fjerde Klasses Hovedeksamen Adgang til sine to øverste Klasser, staar rede til efter Sommerferien at optage Smaapiger til Undervisning sammen med Drengene.

Det vil da vel være i sin Orden, at Skolen gennem sit Program søger at klargøre for Indbyggerne i den By, der ejer Skolen og omfatter den med Kærlighed, hvad den paatænkte Forandring har at sige, og hvorfor man har ønsket den gennemført. Og straks skal det da siges, at de økonomiske Hensyn ikke have været uden Indflydelse paa Planens Affattelse og endelige Vedtagelse; det er jo ikke nogen Hemmelighed, at Skolen arbejder under vanskelige Kaar, og lige saa sikkert er det, at man tør haabe i alt Fald delvis at kunne komme ud over disse ved at indføre Fællesundervisning. Men ikke mindre vist er det, at Pengespørgsmaalet her dog kun har spillet en underordnet

Rolle og er fremkommet i anden Række. Hovedhensynet har været det, at man har følt sig overtydet om, at Fællesskolen er og maa være Fremtidens Skole — først og fremmest, fordi den ejer væsentlige Fortrin for de Skoler, der hver for sig kun optage enten Drengene eller Piger.

Det vilde være en Overdrivelse, dersom man søgte at hævde, at alle vare enige med Hensyn til denne Sag. Det tilvante vil altid, hvor taabeligt det end er, finde sine Forsvarere, det nye møde sin Modstand; Historien er fuld af Vidnesbyrd derom, lige fra Reformationstidens Kætterbaal til Ophævelsen af Negerslaveriet og hos os af Stavnsbaandet. Endnu er det jo ingenlunde overalt, at Kvinderne have faaet Adgang til Universiteterne, og indtil Dato har man kun i et enkelt Land (Norge, 1896) gjort Ende paa den Ordning, der tvinger de højere Skolers ældre Disciple til at bruge mindst de to Trediedele af deres Arbejdstid til Studiet af de døde Sprog. En rum Tid vil der vel endnu gaa, inden alle Indvendinger imod Drengenes og Pigers Undervisning i Fællesskab forstumme; Vane og Slendrian har meget at sige i de fleste Samfund, og er det end ikke sandt, at disse Stormagter ere uovervindelige, viser Erfaringen dog, at det nye aldrig sejrer uden efter en mere eller mindre alvorlig Kamp.

Hvilke ere da disse Indvendinger, og hvorledes vidner ikke alene den sunde pædagogiske Sans, men ogsaa de Erfaringer, der allerede ere gjorte, imod deres Gyldighed?

Drengene og Piger, hedder det, ere af Naturen udstyrede med forskellige Sjælsanlæg; som Følge deraf bør de udvikles — undervises og opdrages — paa forskellig Maade. — Forudsætningen er vistnok rigtig, men derfor behøver Slutningen ingenlunde ubetinget at være det. Hvad den sædelige (»moralske«) Opdragelse vedrører, er det vel utvivlsomt, at et Pigebarn i mange Tilfælde bør behandles anderledes, end man i tilsvarende Fald vilde behandle en

Dreng. Men findes der da i Verden to Piger, to Dreng, der, naar alle Krav, endogsaa de mest ideelle, skulle fyldestgøres, kunne opdrages paa samme Maade? Nej, ideelt set kræver hvert Individ sin særlige Opdragelse; den Forseelse, der hos det ene Barn bedst mødes med en legemlig Tugtelse, korrigeres maaske hos det andet bedst med alvorlig Formaning, hos det tredje med en Spøg. Sligt *kan* af og til gennemføres nogenlunde fuldstændigt i de gode Hjem — i de Hjem, hvor der virkelig opdrages; i en Skole, hvor mange skulle paavirke endnu flere, lader det sig kun delvis gøre. Og de praktiske Vanskeligheder derved blive næppe større, hvor Dreng og Piger gaa i Skole sammen, end hvor de undervises, hvert Køn for sig.

Med Hensyn til Undervisningen som saadan gøres det gældende, at Drengens og Pigens Intelligens ere saa væsensforskellige, at en forskelligartet Vejledning derfor er nødvendig; Pige børns Evner ere andre end Drenges; derfor skal hvert Køn udvikles ad særegne Veje og mod særegne Maal. Her er det Forudsætningen, der er skrøbelig; hvad *ved* man i Virkeligheden om Forholdet mellem mandlig og kvindelig Intelligens? Saare lidet. For at holde sig til den ene Side af Sagen: Hvor meget i Nutidskvindens saakaldte »Natur« fortjener i Sandhed dette Navn? Maa man ikke være varsom med at fælde nogen afgørende Dom om Kvindens særegne Væsen, hendes Ejendommeligheder og hendes Mangler, saa længe man ikke har faaet klargjort, hvor meget af disse Ejendommeligheder der virkelig er Følger af Kønnets naturlige Anlæg, og hvilke der skyldes Paavirkning af den Stilling, hun i Aarhundreder har været henvist til — af den Kultur, der har villet fastslaa, at Kvinden nu engang er et ringere Væsen end Manden — i alt Fald et mindre tænkedygtigt — og derfor bør holdes inden for visse meget snævre Udviklingsgrænser? Med andre Ord: Vi have ikke Forudsætninger,

virkelige Erfaringer, der kunne lære os, hvad der hos Kvinden er naturbestemte Egenheder, og hvad der er Resultatet af en ensidig Udviklingsgang — en gennem lange Tider fortsat Begrænsningskultur. Paastanden om Kvindens fra Mandens forskellige Intelligens hviler paa det løsest mulige Grundlag; dermed falder ogsaa Indvendingen mod fælles og ensartet aandelig Paavirkning i Barneaarene.

Den anden Hovedindvending mod Fællesundervisningen kommer vel sjældent til Orde, men kan dog ikke forbigaa: det har været gjort gældende, at det skulde være forbundet med Fare for Moraliteten at lade Piger og Drengene gaa i Skole sammen. Altsaa: Vi lade Børn af forskelligt Køn lege sammen i større eller mindre Flokke. Vi sende dem sammen paa Danseskole. Uden Frygt lade vi dem gaa paa Bal — og begynde ofte ret dermed i den vanskeligste Alder. Kort sagt, vi give dem Lov at færdes sammen under de mest forskelligartede Forhold og ofte under et meget ufuldkomment eller under slet intet Tilsyn. Men i Skolerne skille vi dem ad; der, hvor de kunne vænne sig til hinanden fra ganske smaa, der, hvor Lærer eller Lærerinde ikke et Øjeblik lader dem af Syne, der, hvor et alvorligt Arbejde gør sit til at holde Pjanke-riet, og hvad der er værre, i Tømme — netop der frygte vi den moralske Fare! Er der Mening i sligt?

Endelig hedder det sig, at Pigebørnene, hvor de skulle arbejde sammen med Drengene, let blive overanstrengte; det er jo skrøbelige »Kar«, der let kunne tage Skade, hvor de fyldes for stærkt. Herimod skal foreløbigt kun gøres gældende, at de Krav, der i Pigeskolerne stilles med Hensyn til Kundskabstilegnelse, jo ere de samme som i Særskolerne for Drengene, og at Fordringerne til Afgangseksamen for studerende og til almindelig Forberedelseseksamen ogsaa ere ens for begge Køn. At Pigerne skulle

overanstreges mere, hvor de sidde paa Bænk med Drengene, end ellers, er dog næppe rimeligt.

Saa meget om de Indvendinger, der endnu af og til rejses imod Fællesundervisningen. Der skal nu gives enkelte Meddelelser om og fra de Steder, hvor den allerede er indført, og om de Erfaringer, der ere gjorte med Hensyn til dens Værd og Betydning.

Det vil da maaske for adskillige Læsere være ret overraskende at høre, at man — foruden i Landbyskolerne, hvor Drengene og Pigerne stadig undervises sammen, uden at der spores nogen Ulempe deraf — allerede har indført Fællesundervisning i 55 af Danmarks 82 private Realskoler uden for København; det samme er Tilfældet i 2 af de 7 private Latin- og Realskoler i Provinserne. Sagen er altsaa i god Fremgang; der er ikke Mangel paa Lejlighed til at gøre Erfaringer med Hensyn til dens Berettigelse. Og det maa da siges, at der overalt, hvor Fællesundervisningen er indført, er Tilfredshed med dens Resultater; næppe et eneste Sted, hvor man har prøvet den, har man ønsket at vende tilbage til den gamle Ordning. Alle Vegne fra meddeles det, at Drengene eller Pigerne arbejde godt sammen, ofte endog, at Kappelysten mellem Børnene af forskelligt Køn har en heldig Virkning, særligt, at Drengene arbejde flittigere end i Særskolen, uden at paa den anden Side Pigerne forceres. Ulemper i moralsk Henseende har man ikke mærket; tvært imod er det iagttaget, at Drengene i Samskolen blive mindre voldsomme og hensynsløse, i det hele lægge sig efter et mere høvisk Væsen, medens Pigebørnene vise sig mindre flandede, sundere og mere naturlige i hele deres Optræden. Ogsaa fra vore Nabolande lyde Efterretningerne om og fra Fællesskolen ubetinget gunstigt.¹ Dette gælder saaledes for Sveriges Ved-

¹ Se herom videre i Hulda Hansens »Fællesskolen i Norge, Fin-

kommende; i dette Land har Fællesskolen naaet en Udvikling som faa andre Steder. Som Eksempel kan nævnes den Undervisningsanstalt, som Rektor K. E. Palmgren i 1876 oprettede i Stockholm. Den har nu en 250 Elever, hvoraf omtrent Halvdelen er Piger. Skolebetalingen er fra 100 til 350 Kr. om Aaret, medens der i de tilsvarende Statsskoler kun betales 25 til 50 Kroner — et tilstrækkeligt talende Vidnesbyrd om, hvorledes en Mængde Hjem ser paa det indbyrdes Værdiforhold mellem Samskole og Særskole. Rektor Palmgren er i sit Fædreland Banebryder for den her omhandlede Sag og paa dens Omraade vel den Mand, der har den største Erfaring. Hvad han vidner, har da Krav paa Opmærksomhed. Og derom føler han sig overbevist, at Fællesskolen har sin Berettigelse i, at den er grundet paa naturlige Principer; »havde Naturen villet, at Dreng og Pige under Opdragelsen skulde gaa hver ad sine Veje, saa havde den vel ogsaa indrettet sig saaledes, at der i hver Familie fødtes enten lutter Dreng eller lutter Piger.« Han er vis paa, at Undervisningen bærer rigere Frugt, naar den modtages af begge Køn i Forening, og at disse ogsaa under Skolegangen øve en god moralsk Indflydelse paa hinanden. Lejlighedsvis minder han om den i sin Tid af »Aftonbladet« omtalte Kendsgerning, at ikke een af den Palmgrenske Samskoles 200 Elever var indviklet i de forskellige Historier, der for nogle Aar siden satte flere af de Stockholmske Undervisningsanstalters Dreng og Piger i saa uhyggeligt et Lys.

— Man har paa enkelte Steder indført Fællesundervisning paa den Maade, at man paa een Gang har aabnet alle en Drengeskoles Klasser for Pigeboern. Om Tilraadeligheden af en saadan Fremgangsmaade turde der dog land og Sverige« og Artiklerne i »Vor Ungdom« samt i Rektor Palmgrens »Palmgrenska Samskolan«.

vistnok kunne opkastes Tvivl; Kolding Latin- og Realskole har i alt Fald ikke Mod til f. Eks. at sætte et 13—14 Aars Pigebarn ind i en jævnaldrende Klasse, der hidtil udelukkende har haft Disciple af Mandkøn. Skulle Drengene og Smaapiger undervises sammen, maa der begyndes neden fra; de maa vænnes til hinanden i en Alder, i hvilken den kønslige Forskel spiller den mindst mulige Rolle. Selvfølgelig maa der i enhver Fællesskole undervises baade af Lærere og Lærerinder — og med at slikt indføres, ville ikke blot Pigerne, men sikkert ogsaa Drengene være tjente. Mandens Paavirkning har sine Fortrin, Kvindens sine; hvor kun den ene findes, bliver Halvhed i Udviklingen Resultatet. Og endnu et turde der vel være at lægge Mærke til: Ogsaa for Lærerpersonalet ved en Skole vil Fællesundervisningen kunne være fremmende og udviklende — ikke alene, fordi Optagelsen af Pigebørn ret naturligt har en god og humaniserende Indvirkning paa »Tonen«, men ogsaa fordi de to Køn altid ville kunne lære noget af hinanden.

Og hermed være da Fællesskolens Sag anbefalet til alvorlig og venlig Overvejelse. Skolen er nu, som sagt, rede til at optage Pigebørn i sine Underklasser.

II. Skoleefterretninger.

Skolens Forstanderskab.

Skolen staar under et Forstanderskab paa fem Medlemmer, der vælges for et Tidsrum af seks Aar, idet Kolding Byraad besætter de fire Pladser, Vejle Amts Skoleraad den femte. Følgende Mænd have for Tiden Sæde i Forstanderskabet:

Hr. praktiserende Læge <i>Fich</i> ,	} valgte af Kolding Byraad
— Sagfører <i>J. L. Hansen</i> ,	
— Købmand <i>A. Jensen</i> ,	
— Borgmester <i>Schjørring</i> , R. af D., Formd. }	
— Proprietær <i>N. Tingleff</i> , Vonsild, valgt af Vejle Amts Skoleraad.	

Eksaminer 1896.

A. Afgangseksamen for studerende.

Denne Eksamen bestodes af følgende af Skolens Disciple:

Jens Christian Carl Christensen (Søn af Agent C., Kolding).

Frederik Jordahn Hansen (Søn af afdøde Købmand A. H., Kolding).

Ida Elise Kirstine Jensen (Datter af Købmand C. J., Kolding).

Maria Louise Müller (Datter af Rektor M., Kolding).

Paul Læssøe Müller (Søn af Rektor M., Kolding).

Johannes Hansen Møllgaard (Husmand M., Nyby Mark, Læborg Sogn).

Prøvens skriftlige Del afholdtes d. 10ende til 13de Juni, den mundtlige i Tiden fra den 25nde Juni til den 6te Juli. Medlem af Undervisningsinspektionen Hr. Prof. Dr. phil. *J. Paludan*, R. af D., deltog i Censuren af Tysk og Fransk; de af Inspektionen for de øvrige Fags Vedkommende beskikkede Censorer vare Hr. cand. mag. *Karl Mortensen*, (Dansk og Oldnordisk), Hr. cand. mag. *H. C. A. Lund* (Historie), Hr. cand. philol. *J. Möller* (Latin), Hr. Adjunkt *C. H. Rafn* (Græsk), Hr. Adjunkt *C. Amorsen* (Naturlære).

De skriftlige Opgaver vare:

Udarbejdelse i Modersmaalet: 1. Bunden Opgave: Den nationale Strid i Sønderjylland. 2. Fri Opgave: Om Dyrplageri og Dyrebeskyttelse.

Fransk Stil. Efter at Napoleon var udraabt til Franskmændenes Kejser, afrejste han til Rhinprovinserne. De tyske Ministre flokkedes omkring ham i Aachen, Karl den Stores fordums Residensstad, hvor han optraadte som Efterfølger efter denne Frankernes store Kejser. Vesttysklands Fyrster ilede personlig til for at hilse paa¹⁾ ham i Mainz, som om han havde været deres Lensherre, og han begyndte at indgive dem den Tanke at danne en Gruppe af Østerrig uafhængige 4 Stater.

Napoleon kom tilbage til Paris for der at fortsætte Karl den Stores Rolle, som han havde saa stor Forkærlighed for²⁾. Det var blevet afgjort i hans private Raad, at han skulde krones af Paven i Paris. Men det var en vanskelig Sag for den hellige Fader at samtykke i saadan en ny Skik³⁾; thi aldrig var nogen Kejser

bleven kronet uden for Italien. Man virkede paa ham paa een Gang ved Frygt og ved Haab. Man lod ham føle, at, hvis han gjorde sig Uvenner med¹⁾ den almægtige Kejser, vilde Kejserdømmet lige saa let kunne lægge Haand paa Rom, som Republikken havde gjort; paa den anden Side smigrede man, uden at love ham noget bestemt²⁾, hans Ønske om at opnaa Tilbagegivelsen af Legationerne³⁾. Halvt skuffet, halvt skuffende sig selv, bestemte Pius VII sig endelig til at følge Kejserens Vilje.

¹⁾ hilse paa: saluer. ²⁾ have Forkærlighed for: affectionner. ³⁾ ny Skik: nouveauté. ⁴⁾ gøre sig Uvenner med: se brouiller avec. ⁵⁾ bestemt: positif. ⁶⁾ Legationerne: les Légations (2: de nordlige Dele af den tidligere Kirkestat).

Latinsk Version. Pulchrum facinus M. Cato in libris Originum de Q. Cædicio tribuno militum scriptum reliquit. Quum imperator Pœnus in Sicilia bello Carthaginensi primo obviam Romano exercitui progressus colles idoneos prior occupavisset, militesque Romani incauti in locum insidiis et perniciei obnoxium devenissent, tribunus ad consulem accessit eique ostendit, exitium exercitui propter loci importunitatem et hostium circumstantium multitudinem certum impendere. »Itaque censeo«, inquit, »si rem servare vis, faciendum, ut quadringentos milites ad collem illum ire jubeas, eumque uti occupent imperes horterisque. Hostes profecto, ubi id viderint, ad occursandum pugnandumque in eos convertentur unoque illo negotio sese alligabunt, atque illi omnes quadringenti procul dubio obruncabuntur; tu vero interea occupatis in ea cæde hostibus tempus exercitus ex hoc loco educendi habebis. Alia nisi hæc salutis via nulla est.« Consul respondit, consilium quidem istud providens¹⁾ sibi videri; »sed istos«, inquit, »milites quadringentos ad eum locum quisnam erit qui ducat?« — »Si alium«, inquit tribunus, »neminem reperis, me licet ad hoc periculum utare; ego hanc tibi et rei publicæ animam do.« Consul tribuno gratias laudesque agit; tribunus et quadringenti ad moriendum proficiscuntur. Hostes eorum audaciam demirantur, quorsum ire pergant, exspectantes; sed ubi apparuit, illos ad eum collem occupandum iter intendere, mittit adversum illos imperator Carthaginensis peditatum equitatumque, quos in exercitu viros habuit strenuissimos. Romani milites circumveniuntur, circumventi repugnant; sit prælium diu anceps, tandem superat multitudo; quadringenti omnes ad unum perfossi gladiis aut missilibus aperti cadunt. Consul interim, dum ibi pugnatur, se in locos tulos sub-

ducit. Sed di immortales tribuno militum fortunam ex virtute ejus dedere. Nam ita evenit, ut, quum saucius multifariam²⁾ ibi factus esset, tamen vulnus capitale nullum acciperet; cumque inter mortuos et sanguinem, qui eis defluerat, jacentem cognovere et sustulere, isque convaluit sæpeque postea operam rei publicæ fortem atque strenuam præbuit. Sed idem facinus egregium quo in loco gesseris, nimium interest: Leonidæ Laconis, qui simile apud Thermopylas fecit, virtutem et gloriam omnis Græcia claritudinis inclitissimæ decoravit monumentis; at tribuno militum parva laus pro factis relictæ, qui idem fecerat atque rem servaverat.

1) providens: velbetænkt. 2) multifariam: paa mangfoldige Steder.

Eksamens Udfald ses af Listen Side 14.

B. Fjerde Klasses Hovedeksamen.

Den skriftlige Del af Eksamen afholdtes den 10ende til den 15de Juni, den mundtlige i Tiden fra den 23de Juni til den 9ende Juli. Følgende Disciple bestod Prøven:

Axel Bennetzen (Søn af Overretssagfører B., Kolding).

Johan Borch (Søn af Gaardejer B., Højrup).

Søren Arthur Hansen (Søn af Sagfører J. L. H., Kolding).

Frederik Christian Carl Lund (Søn af Uldspinder L., Kolding).

Ludvig Frederik Rosenmüller Lunddahl (Søn af Sognepræst L., Kolding).

Jens Jørgen Rasmussen (Søn af afdøde Ledvogter R., Kolding).

Esbern Rosenstand (Søn af Pastor R., Eltang).

Knud Rosenstand (Søn af Pastor R., Eltang).

Hans Martinsen Thau (Søn af forhenværende Lærer T., Kolding).

Som beskikkede Censorer mødte Hr. cand. mag. *K. Mortensen* (Dansk), Hr. cand. philol. *J. Møller* (Latin),

A. Afgangseksamen for studerende.

Elevernes Navne	Points i Afslutningsfagene v. IV. Kl. Hvedks.	Dansk Stil Fri Opgave	Dansk Stil Bunden Opgave	Dansk og Oldnordisk	Fransk	Tysk	Historie	Latinsk Version	Latin, læst	Latin, ikke læst	Græsk	Naturlære	Points	Hoved-Karakter
J. Christensen.....	27½	g ×	mg ÷	mg ×	mg ÷	mg.	g.	g.	g.	g ×	mg ×	mg.	86½	Første
J. Hansen.....	30½	mg ÷	mg ÷	g ×	mg ÷	mg.	mg ÷	g.	g.	mg ÷	mg.	mg ×	88½	Første
J. Jensen.....	25	mg ÷	mg ÷	mg ×	g ×	g ×	g ÷	g ÷	g.	g.	g ×	lg ×	70½	Anden
M. Müller.....	25	ug ÷	mg ×	ug ÷	g ×	mg.	mg.	lg.	mg ÷	g ×	mg ÷	lg ×	83	Anden
P. Müller.....	37	ug ÷	mg ×	ug.	mg ×	mg ×	ug.	mg ÷	ug ÷	ug ÷	ug.	ug.	106½	Første m Udmerk.
J. Mølgaard.....	39½	mg.	mg ×	ug ÷	mg.	mg.	ug ÷	mg ×	mg ×	mg ÷	ug ÷	ug ÷	102½	Første

Hr. cand. jur. *Mohr* (Tysk), Hr. Dr. phil. *V. A. Poulsen* (Naturhistorie), Hr. Adjunkt *C. Amorsen* (Matematik og Naturlære). Endvidere viste følgende Skolen den Venlighed at deltage i Censuren: Hr. Borgmester *Schjørring* (Historie), Frøken *G. Teisen* (Fransk), Hr. Skoleinspektør *Tradsborg* (Geografi), Hr. Pastor *Rosenstand* (Græsk).

De skriftlige Opgaver vare:

Dansk Stil. En Skildring af de danske Skove og af det Fugleliv, som rører sig i dem.

Latinsk Stil. Alle vide, hvor blodige) Krige Romerne mange Aar igennem førte med Samniterne. I Aaret 321 før Christi Fødsel lede de et stort Nederlag. Samniterne havde dengang til Feltherre C. Pontius, som var en Søn af Herennius, en for sin Klogskab meget berømt Olding. Pontius slog hemmelig Lejr nær ved Byen Caudium og indesluttede den romerske Hær, saaledes at der intet Haab var for den om at undslippe²⁾. Da Sønnen havde meldt Herennius, at Romerne vare indesluttede, og havde raadspurgt ham om, hvad han mente, der burde gøres, skal Oldingen have svaret, at de enten alle burde løslades³⁾ ukrænkede⁴⁾ eller alle dræbes. Disse to Raad syntes Samniterne besynderlige⁵⁾, som om de vare givne af forskellige Orakler. Skønt Sønnen endogsaa mere end de andre troede, at Faderen gik i Barndom⁶⁾, blev han dog ved alles enstemmige Mening⁷⁾ bevæget til at hente ham til Forsamlingen. Da altsaa Oldingen var kommen til Lejren, talte han saaledes, at han ikke forandrede sin Mening, men blot tilføjede Grundene. I Virkeligheden⁸⁾ vare begge hans Raad fornuftige⁹⁾, men Pontius vilde hellere gaa en Mellemvej¹⁰⁾. Faderen lod¹¹⁾ han bringe¹²⁾ hjem; dernæst bød han, at den romerske Hær skulde sendes under Aaget.

¹⁾ atrox. ²⁾ evado. ³⁾ dimitto. ⁴⁾ inviolatus. ⁵⁾ mirus. ⁶⁾ oversættes: »at Faderens Aand (animus) var bleven gammel (consenesco)«. ⁷⁾ consensus. ⁸⁾ re vera. ⁹⁾ sanus. ¹⁰⁾ viam mediam sequor. ¹¹⁾ curo. ¹²⁾ reveho.

Geometri. 1. Konstruer en Trekant af en Vinkel og den lige overfor liggende Side, naar der tillige er givet, at det ene af

de to Stykker, hvori Siden deles af Vinkelens Halveringslinie, er 3 Gange saa stort som det andet.

2. ABCD er et Parallelogram, E er Midtpunktet af AB, og F Midtpunktet af CD. Bevis, at Firkanten EBF D er et Parallelogram, og at Diagonalen AC deles i tre lige store Dele af Linierne ED og BF.

3. I et Kvadrat tegnes Diagonalerne, den indskrevne Cirkel og dennes Tangenter i Skæringspunkterne med Diagonalerne. Find den om Cirkelen omskrevne Otekants Vinkler, Sider og Areal, naar Kvadratets Side er a .

Aritmetik. 1. Reducer

$$\frac{1}{2} \frac{ab}{2(c+a)(c+b)} - \frac{ca}{2(b+c)(b+a)} - \frac{bc}{2(a+b)(a+c)}$$

og beregn dernæst Værdien for $a = 1,234$, $b = 0,1234$ og $c = 0,01234$.

2. Find en Kvotientrække paa 4 Led, i hvilken Summen af de 3 første Led er $\frac{1}{2}$, Summen af de 3 sidste Led 2.

3. Paa en ret Linie er afsat Punkterne A, O, M, B og N i den angivne Orden saaledes, at $AO = OB$ og $\frac{OM}{OB} = \frac{CB}{ON}$; bevis ved

Hjælp af Sætninger fra Proportionslæren, at $\frac{AM}{MB} = \frac{AN}{BN}$.

Prøvens Udfald ses af Listen Side 17.

C. Almindelig Forberedelseseksamen.

Den skriftlige Del af denne Eksamen afholdtes fra den 10de til den 13de Juni, den mundtlige fra den 23de Juni til den 6te Juli. Følgende Disciple bestod Prøven:

Hans Christensen (Søn af Bankdirektør, Købmand J. J. C., Kolding).

Niels Peter Carl Christian Madsen Damgaard (Søn af Vand- og Gasmester D., Kolding).

B. IV. Klases Hovedeksamen.

Elevernes Navne	Dansk	Latin	Tysk	Fransk	Historie	Geografi	Naturhistorie	Aritmetik	Geometri	Græsk	Naturlære	Points	Points i Afslutningsfagene.
A. Bennelsen.....	gX	g÷	g.	g	m _g	g.	m _g .	g÷	g	—	g	55 $\frac{2}{3}$	24 $\frac{1}{3}$
J. Borch.....	m _g ÷	m _g .	m _g ÷	m _g .	u _g .	m _g X	m _g .	gX	m _g .	u _g ÷	—	76 $\frac{1}{3}$	33 $\frac{1}{3}$
S. Hansen.....	m _g X	tg.	m _g ÷	m _g ÷	g÷	m _g ÷	m _g .	tg.	tg.	m _g .	—	48	21 $\frac{2}{3}$
F. Lund.....	g÷	m _g .	u _g ÷	m _g X	m _g ÷	gX	m _g X	u _g ÷	u _g ÷	m _g X	—	74 $\frac{2}{3}$	36
F. Lunddahl.....	gX	gX	gX	m _g .	u _g ÷	m _g X	m _g .	m _g .	m _g .	gX	—	71 $\frac{1}{3}$	34
J. Rasmussen.....	g.	g÷	m _g ÷	g.	m _g .	u _g ÷	gX	tg.	lg÷	g	—	48 $\frac{1}{3}$	19
E. Rosenstand.....	gX	tgX	g	tgX	m _g .	m _g X	m _g .	tgX	g	m _g .	—	53 $\frac{1}{3}$	26 $\frac{2}{3}$
K. Rosenstand.....	m _g ÷	gX	gX	gX	g.	m _g ÷	m _g X	gX	m _g .	u _g ÷	—	68	32
H. Thau.....	m _g .	m _g .	u _g ÷	m _g X	u _g .	u _g ÷	m _g ÷	u _g ÷	u _g ÷	u _g .	—	81 $\frac{1}{3}$	37

Niels Lauritz Petersen (Søn af Købmand Th. P., Fredericia).

Peter Petersen, (Søn af Gaardejer P., Nørre-Bjært.)

Aage Schmidt (Søn af Dyr læge S., Kolding.)

Aage Willemoes Wissing (Søn af Sadelmagermester W., Kolding).

Som beskikkede Censorer mødte foruden Medlem af Undervisningsinspektionen, Professor Dr. phil. *J. Paludan*, R. af D., der censurede i Fransk, de Herrer cand. mag. *K. Mortensen* (Dansk), Adjunkt *Giersing* (Engelsk), cand. jur. *Mohr* (Tysk), cand. mag. *H. C. A. Lund* (Historie), Dr. phil. *V. A. Poulsen* (Naturhistorie og Geografi), Adjunkt *C. Amorsen* (Matematik, Regning og Naturlære.)

De skriftlige Opgaver vare:

Udarbejdelse i Modersmaalet	} som ved IV. Klasses Hovedeksamen.
Geometri	
Aritmetik	

Praktisk Regning. 1. En Beholder, hvis indvendige Flade er
3,14 . 1.2832 . 3.125 Kvadratfod,
og hvis udvendige Flade er

3,14 . 1,4 . 3,3 Kvadratfod,

er fyldt med Damp. Beregn Forskellen mellem Dampens Tryk paa den indvendige Flade og Atmosfærens Tryk paa den udvendige, naar det er givet, at Atmosfærens Tryk paa 1 Kvadrattomme er lig Vægten af 394 Kubiktommer Vand, at Dampens Tryk paa en Kvadrattomme er tre Gange saa stort, og at 1 Kubikfod Vand vejer 62 Pund.

2. Ved Ugangen af Aaret 1878 modtager en Købmand 1 Oksehoved Vin fra Frankrig; med Fragt, Told og andre Udgifter staar det ham i 800 Kroner. Han lader det ligge til 1892, og i Løbet af dette Aar sælger han Vinen flaskevis à 6 Kr. (heri ikke iberegnet Prisen for selve Flasken). Naar nu hele Salget betragtes som foregaaet midt i Aaret 1892, og Købmanden beregner sig 6 pCt. p. a. (Renter og Renters Rente) af den i Forretningen an-

bragte Kapital, hvor stor er da hans Gevinst ved Salget? Hvor mange pCt. har han gennemsnitlig haft om Aaret af den oprindelige Kapital?

1 Oksehoved = 240 Potter à 4 Pægle: 1 Flaske = 8 Pægle.

Engelsk Version. Death of Cæsar. The conspirators¹⁾, having agreed on the death of Cæsar, fixed the ides of March²⁾ the day on which Cæsar was to be offered the crown, for the execution of their plan. In spite of several bad omens³⁾ Cæsar was prevailed upon to appear in the senate, and as he was going along the street, a slave, who hastened after him with information of the conspiracy, attempted to come near him, but could not for the crowd. A Greek philosopher, who had discovered the whole plot⁴⁾, delivered him a memorial⁵⁾ containing full information; but Cæsar handed it with other papers to his secretaries without reading it. Having entered the senate-house he met an augur⁶⁾, who had foretold his danger, and said smiling: ›Well, the ides of March are come‹. ›Yes‹, replied the augur, ›but they are not yet over!‹ As soon as he had taken his place, the conspirators came near him under pretence⁷⁾ of saluting⁸⁾ him, and one of them approached in a suppliant posture⁹⁾, at the same time taking hold of the bottom of his robe¹⁰⁾, and holding him so as to prevent his rising. This was the signal agreed upon. Casca, who was behind him, stabbed¹¹⁾ him in the shoulder. Cæsar turned round against his assailant¹²⁾, but was instantly surrounded by all the conspirators, and received a second stab from an unknown hand in the breast. He still defended himself with great vigour¹³⁾, till he saw Brutus among the conspirators, who, coming up, struck him with his dagger. From that moment Cæsar thought no more of defending himself, but only cried out: ›And you too, my son!‹ Then covering his head and spreading his robe before him, in order to fall with greater decency¹⁴⁾, he sank down at the foot of Pompey's statue, after receiving three-and-twenty wounds.

1) conspirator, sammensvoren. 2) the ides of March (Flertalsord), den 15de Marts. 3) omen, Varsel. 4) plot, Komplot. 5) memorial, Skrivelse. 6) augur, Augur (romersk Spaaprest). 7) pretence, Paaskud. 8) to salute, at hilse paa. 9) a suppliant posture, en bønfaldende Holdning. 10) robe, Klædning. 11) to stab, at stikke, støde. 12) assailant, Angriber. 13) vigour, Kraft. 14) decency, Sømmelighed.

Prøvens Udfald ses af Listen Side 20.

C. Almindelig Forberedelseseksamen.

Elevernes Navne	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Engelsk	Tysk	Historie	Geografi	Naturhistorie	Regning	Aritmetik	Geometri	Naturlære	Orden	Fransk	Points
H. Christensen.....	g×	mg÷	g×	mg÷	mg×	mg×	mg.	tg÷	mg	mg×	mg.	mg÷	—	89½
N. Damgaard.....	g.	g.	g×	mg.	ug÷	ug÷	mg.	g÷	tg.	tg.	mg÷	mg.	—	79½
N. L. Petersen.....	g.	g.	mg÷	g÷	g×	mg÷	mg.	tg×	tg.	g÷	mg÷	g×	g.	79½
P. Petersen.....	g×	mg.	mg÷	mg.	mg÷	tg÷	mg×	mg÷	tg.	tg.	mg.	mg.	—	79½
A. Schmidt.....	mg÷	mg×	mg.	g×	g.	mg.	mg÷	mg÷	g÷	g.	g÷	mg.	g÷	94½
A. Wissing.....	g×	ug÷	g×	g÷	mg÷	mg÷	mg.	g×	mg.	ug÷	ug÷	mg.	—	96½

D. Tillægsprøver.

Latinprøven for Farmaceuter og Tandlæger afholdtes i Januar Maaned 1897. *Valdemar Hey* bestod med Karakteren $g\times$, *Peter Petersen* med $mg\div$. *Aage Schmidt* med $mg\times$.

E. Skolens Aarsprøve.

Discipeltallet ved Slutningen af Skoleaaret 1895—96 var 141, idet 5 Elever vare udgaaede ved Programmets Affattelse i 1896. Af disse mødte til Afgangsprøverne 12, ved Aarsprøverne vare 129 til Stede. Udfaldet var følgende:

Af	V	Klasses	7	Disciple	opflyttedes	7
-	IV	st. —	10	—	—	5
-	III	st. —	4	—	—	3
-	III	R. —	9	—	—	7
-	II	st. —	7	—	—	6
-	II	R. —	12	—	—	10
-	I	st. —	7	—	—	7
-	I	R. —	12	—	—	10
-	3.	U. —	15	—	—	15
-	2.	U. —	22	—	—	22
-	1.	U. —	24	—	—	22

Undervisningen

Der har ugentlig været undervist i 320 (335) Timer. Fagene have været fordelte mellem Lærerne paa følgende Maade:

Faste Lærere.

<i>Bestyreren</i> : Dansk i VI, V, IV samt delvis i II st., 3. U. og 2. U. Religion i VI, V, IV, III, I, 3. U., 2. U., 1. U. Almindelig Litteratur- og Kunsthistorie i VI og V...	22	Timer.
Hr. cand. mag. <i>Bruun</i> : Græsk i VI, V, III. Oldnordisk i VI, V; Latin i IV; Dansk i III; Dansk Stil i 2. U.....	30	—
Hr. cand. polyt. <i>Jessen</i> : Matematik og Regning i III, II og I. Naturlære i VI, V, IV og III. 28 Timer + 1 Time til Indskrivning i Karakterbøger.....	29	—
Hr. cand. philol. <i>Kanaris-Klein</i> : Fransk i alle Klasser. Dansk i 2. U. og 1. U...	30	—
Hr. Lærer og Translatør <i>Holst</i> (Skolens Inspektør): Tysk i hele Skolen; Skrivning i Overklasserne og 3. U. 29 Timer + 1 Time til Indskrivning i Karakterbøger.	30	—
Hr. Lærer og Translatør <i>Olsen</i> : Engelsk i hele Skolen, Matematik og Regning i IV.....	30	—
Hr. cand. phil. <i>Haagerup</i> : Geografi i hele Skolen; Dansk i I og 3. U.; Skrivning i 2. U. og 1. U.....	30	—
Hr. Lærer <i>Karl Hansen</i> : Naturhistorie i hele Skolen, Regning i Underklasserne.....	30	—
Hr. Cand. phil. <i>C. N. Hansen</i> : Historie i hele Skolen, Religion og Dansk i II. 27 Timer + 2 Timer til Karakterindskrivning.....	29	—
Hr. cand. mag. <i>Moth</i> : Latin i VI, V, III, II og I. Græsk i IV.....	32	—

Undervisningstimernes Fordeling paa de enkelte Fag.

Fagene	1. U.	2. U.	3. U.	I			II			III			IV			V og VI			
				st.	F.	R.	st.	F.	R.	st.	F.	R.	st.	F.	R.	V	F.	VI	
				Religion	2	2	2	2			2			1			1		
Dansk	8	5	5	3			1	2	1	2	1		2	1		2			33
Oldnordisk					3			3							2	2			4
Tysk		4	3		3			3		2	1		2	1		2	1		22
Fransk			4	3			4			2			2			1	2	2	20
Engelsk						5			4	1		5	1		5	1		1	23
Latin				6			5			6			7			3	5	2	34
Græsk										5			5			4	2	3	19
Historie	2	3	2		2			2	1		2	1		2	1		1	2	22
Geografi	2	2	3		2			2	1		2	1		2					17
Naturhistorie	2	2	2		2			2			2			2					14
Matematik					4			4			4			5					17
Regning	6	5	5		2			2			2				2				24
Naturlære												3			3	1	2	1	10
Alm. Kunst og Litteraturh.															1		1		2
Skrivning	3	4	2		1	1			1			1			1				14
Tegning		1	1			1			1			1							6
Sang	1	1	1		1+(1)			1+(1)		(1)			(1)						6
Gymnastik	4	(4)	(4)		4			[4]		[4]			(4)			(4)			20
	30	33	34	9	27	7	10	25	9	14	22	14	15	21	15	14	22	14	320 (335)

Timelærere.

Hr. Overbetjent <i>Borch</i> (D. M.): Gymnastik i Overklasserne	12	Timer.
Hr. Kordegn <i>Schmitt</i> : Sang i hele Skolen.	6	—
Hr. Skoleforstander <i>Wandall</i> : Tegning i hele Skolen	6	—
Fru. <i>L. Olsen</i> : Gymnastik i Underklasserne	8	—

Under Fru L. Olsens Fraværelse siden 1ste Februar har Frøken *Aagaard* besørget hendes Timer. I Løbet af Skoleaaret have de Herrer Sproglærer *Woldsen*, Stabssergent *Andersen* (D. M.), stud. mag. *Paul Müller*, Seminarist *Knudsen*, Fru *Juhl* og Frøken *Schumacher* vikarieret ved Skolen.

Oversigt over Aarets Arbejde.**Religion.**

1. U. Det gamle Testamente gennemgaaet, til Dels paa Grundlag af Tangs lille Bog. Nogle bibelske Sange udenad.
2. U. Det nye Testamente efter Tangs lille Bog. Nogle Salmer.
3. U. Det gamle Testamente efter Tang. De vigtigste Punkter af den kristelige Troslære mundtlig.
- I. Det nye Testamente og Oldkirkens Historie. Kristelig Troslære mundtlig.
- II. Det gamle Testamente efter Tangs store Bibelhistorie. Balslevs Lærebog: De ti Bud. En Del Salmer lærte udenad.
- III. Hovedstykker af det nye Testamente udførligt gennemgaaede med stadig Tilknytning til den kristelige Troslære.
- IV. Bjærgprædikenen læst efter Matthæos og gennemgaaet med stadig Henvisning til Forholdet mellem den gamle og den nye Pagt.
- V og VI. Kirkens Historie i Oldtid og Middelalder gennemgaaet i Foredrag. Den katolske Kirkes særlige Dogmer belyste.

Dansk.

1. U. Oplæsning, Genfortælling og Stavning efter Schneekloths Læsebog for det 3die Skoleaar. 2 Diktatstile om Ugen — med eller uden Forberedelse i Hjemmet — væsentlig efter Boysens Retskrivningsøvelser. Enkelte Gange Stil paa den store Tavle. Undertiden Afskrivning efter Bog. Nogle Vers lærte udenad. Forskellige Fortællinger, bl. a. Robinson Crusoe, ere af Læreren blevne læste for Disciplene.
2. U. Diktatstile efter Boysens Retskrivningsøvelser, frie Diktatstile efter Hjemmestile udarbejdede af Eleverne skiftevis. Oplæsning, Genfortælling og Analyse efter Bondesen & Vestergaards danske Læsebog 1ste Del. Nogle Vers lærte udenad.
3. U. Oplæsning og Genfortælling efter Winkel Horn & Borchsenius: Dansk Læsebog. De vigtigste Ordklasser samt det vigtigste af Sætningsdannelsen ere indøvede. 1 Stil om Ugen: Fællesstil, Genfortælling og smaa frie Opgaver. — I Bestyrerens Timer er den nordiske Gudelære og forskellige Oldsagn gennemgaaede.
- I. Winkel Horn & Borchsenius: Dansk Læsebog samt S. Müller: Fortællende Digte: Oplæsning, Samtale om det læste, Analyse. 1 Stil om Ugen, hyppigst Genfortælling og smaa frie Opgaver.
- II. Læst Kr. Mikkelsens lille Sproglære. Oplæsning og Analyse efter Sigurd Müllers Haandbog. 3 Stile om Maanedes af historisk, fortællende og beskrivende Indhold. — II st. har i en Særtime faaet oplæst forskellige danske Digterværker.
- III. 28 Stile. Oplæst forskellige Skuespil og andre Digterværker. Realisterne have i en Særtime haft Oplæsning og Analyse efter Sigurd Müllers Haandbog.
- IV. Oplæsning og Analyse efter Sigurd Müllers Haandbog. Læst og gennemgaaet Holberg: Barselstuen og Jeppe paa Bjarget. Ewald: Fiskerne. Wessel: Kærlighed uden Strømper. Baggesen: Kalundborgs Krønike. Oehlenschläger: Axel og Valborg. Grundtvig: Paaskelilien. Heiberg: De uadskillelige. Blicher: E Bindstouw. Hostrup: Mester og Lærling. Hertz, Winther, Paludan-Müller og flere: adskillige mindre Digte. — Følgende Stilopgaver ere givne: 1) Aarsagerne til den franske Revolution. 2) Et dansk Digt omskrevet til Prosa. 3) Menneske- og Dyrelivet i Polaregnene. 4) En berømt Mand. 5) Ægypten eller Forindien. 6) Eksempler paa Kunstflid hos Dyrene. 7) Valdemar Atterdag. 8) Et Ordsprog. 9) Tanker om min fremtidige Livsstilling. 10) Tropiske Nytteplanter. 11) Dyrenes Vaaben. 12) En nyttig

Opfindelse. 13) Med hvilken Ret kan man kalde Kristian IV en god (daarlig) Konge? 14 og 15) Ewald: Fiskerne. 16) Wessel: Kærlighed uden Strømper. 17) Gift. 18) De uadskillelige. 19) Danmarks Styrere i Kristian VII's Tid.

- V og VI. Den danske Litteraturs Historie gennemgaaet efter Sigurd Müllers Bog. Følgende Stilopgaver ere givne: 1) Selvvalgt Opgave. 2) Hvorpaa grundedes Pavemagten, og hvorledes udviklede den sig? 3) Er det sandt, at Nød bryder alle Love? 4) Knud den Hellige. 5) Ingen kan tjene to Herrer. 6) Hvorfor ære vi vore Digttere? 7) Muhamedanerne og Muhamedanismen uden for Asien. 8) En dansk Forfatter. 9) Selvmord set fra et kristeligt og fra et hedensk Standpunkt. 10) *Prisca juvent alios; ego me nunc denique natum gratulor; hæc ætas moribus apta meis.* 11) Welfer og Ghibelliner. 12) Et Skriftsted af det nye Testamente. 13) Vasaslægten. 14) Selvvalgt literært Emne. 15) Helgendyrkelse.

Oldnordisk og Svensk.

- V. Wimmers Læsebog 1—36, 41—55. Runerne og dansk Sprog-historie i korte Træk. Sprogprøver af gammel Dansk efter Sigurd Müllers Haandbog. I Svensk er læst: Runeberg: Fänrik Ståls sägner: Vårt land, Fänrik Stål, Löjtnant Zidén, Sven Dufva, Sandels, Konungen, Sveaborg, Björneborgarnes march, Lotta Svärd, Nr: femton Stolt, Adlercreutz. Tegnér: Frithiofs saga. Hammerichs svenske Læsestykker Side 1—3, 107—123, 183—199, 207—224, 246—254.
- VI. Wimmers Læsebog 55—107 med Forbigaaelse af Versene i Gunnlaugs Saga; Thrymskviden. Runerne og Sproghistorie i korte Træk. Sprogprøver af gammel Dansk efter Sigurd Müllers Haandbog. I Svensk er læst: Runeberg: Fänrik Ståls sägner: Vårt land, Fänrik Stål, Löjtnant Zidén, Döbeln vid Jutas, Sandels, Konungen. Tegnér: Frithiofs saga: Sangene 1—5, 8, 13, 15—17, 19—21, 24.

Tysk.

2. U. Kapers Læsebog for Begyndere forfra til »Das Kind und die Wölfe«.
3. U. Kapers Læsebog for Begyndere fra Side 54 ud til Digtene. Af Formlæren er læst Verbet »loben« i Aktiv og Passiv. Af- vigelser fra første Konjugation. Pronominerne og Artikelen. Af Stiløvelser for Begyndere er læst de første 21 Stykker. Der

er jævnligt fortalt Eleverne Smaahistorier og talt med dem om forskellige Ting paa Tysk.

- I. Skouboes »Tysk Læsebog for Mellemlasserne« forfra til Side 63. Af Formlæren er læst Artikelen, Hjelpeverberne, Verbet »loben« i Aktiv og Passiv, Afvigelserne fra første Konjugation: De personlige Pron. og 2den Konjugations Verber og Adjektivets Komparation og Talbøjning.
- II. Skouboes »Tysk Læsebog for Mellemlasserne« fra Side 63 til Side 130. Hele Formlæren. Der er jævnligt fortalt Eleverne mindre Fortællinger paa Tysk.
- III. Kapers Læsebog for Mellemlasserne fra Side 127 til Side 202. Gennemgaaet og læst Syntaksen til Konjunktiv. Formlæren repeteret. Til Maanedslæsning er brugt Hauffs »Märchen« (150 Sider).
- IV. Kapers Læsebog for Mellemlasserne fra Side 202—251, derpaa repeteret fra Side 132 og ud til 251. Ekstemporallæsning efter Mohrs Læsebog for 3die og 4de Klasse. Goethes Prosa og Hjorths Læsebog. Maanedslæsning: Zschokke: Das Goldmacherdorf. Hele Grammatikken.
- V og VI. Statarisk: Tschudi: Bilder aus der Alpenwelt. Scherr: Martin Luther. Böhlau: Ein dummer Streich. Szczezpanski: Skizze aus dem neuen Berlin. Af Poesi er læst: Schiller: Die Kraniche des Ibykus, Uhland: Der Schenk von Limburg, Bürger: Der Kaiser und der Abt, Voss: Der siebzigste Geburts tag. — Som Maanedslæsning er læst: Lessing: Minna von Barnhelm og Hauff: Lichtenstein. — Ekstemporallæsning efter Hjorths Læsebog. Grammatikken repeteret.
- VI har desuden læst statarisk: Schiller: Maria Stuart (170 Sider).

Fransk.

3. U. Jungs Elementarbog, 1ste Afsnit. Nogle af de danske Stykker ere brugte til skriftlig Oversættelse paa Skolen.
- I st. Jungs Elementarbog, 2det og 3die Afsnit. En Hjemmestil hver Uge (Oversættelse af de danske Stykker); et Par Skolestile.
- I R. (7 Disciple) som I st
- II st. Jungs Elementarbog, 4de Afsnit. Jungs Læsebog for Mellemlasser, Side 1—59. En Del af Formlæren efter Jungs Grammatik. De første Stykker i Pios Glosesamling. Jævnlig mundtlig Oversættelse fra Dansk til Fransk efter Jungs Stiløvelser I; en Hjemmestil om Ugen efter samme Bog. Enkelte Skolestile.
- II R. Ingen Disciple have deltaget i Undervisningen.

- III st. Cohen & Kapers Læsestykker for Mellemklasserne, Side 83—115 samt 121—133. Den sidste Halvdel af Formlæren efter Jungs Grammatik. En Del Stykker i Pios Glosesamling. Ca. 12 Hjemmestile efter Jungs Stiløvelser I.
- III R. (7 Disciple) som III st.
- IV st. Jungs Læsebog for Mellemklasser, Side 149—191. Mérimée: Colomba, Side 1—48 (6 Kapitler). Til Ekstemporallæsning brugt: Lefrançais: Contes patriotiques, til Maanedslæsning: Michaud: Histoire de la première Croisade. Formlæren og enkelte Dele af Syntaksen repeteret efter Jungs Grammatik. En Del Stykker i Pios Glosesamling. 10 Hjemmestile efter Jungs Stiløvelser I.
- IV R. (2 Disciple) som IV st.
- V. Statarisk: Boissier: Cicéron et ses amis (30 Sider). Erckmann-Chatrian: Les Rantzau. Nogle Digte efter Prah! Fransk Poesi. — Til Ekstemporallæsning brugt: Baruël & Trier: Fransk Litteratur før 1830. Til Maanedslæsning: Mérimée: Colomba (de sidste 100 Sider) samt Xavier de Maistre: Le Lépreux de la Cité d'Aoste og Les prisonniers du Caucase. Syntaksen efter Jungs Grammatik. Repetition af Formlæren paabegyndt. En Del Stykker i Pios Glosesamling. 2 Stile om Ugen efter Jungs Stiløvelser I og Giedes Stiløvelser. Baruëls Hjelpebog.
- VI. Statarisk Læsning og Ekstemporallæsning som V Kl. Desuden læst statarisk: Molière: Les fourberies de Scapin og François Coppée: Severo Torelli. Maanedslæsning: Alfr. de Vigny: Cinq-Mars. Formlæren og Syntaksen repeteret efter Jungs Grammatik. De sidste Stykker af Pios Glosesamling. Baruëls Hjelpebog. Ca. 7 Stile om Maaneden efter Giedes Stiløvelser og Baruëls Samling af Ariumsstile.

Engelsk.

- I R. Jespersen & Sarauw: Engelsk Begynderbog I, Side 1—100. Stiløvelser paa Skolen omtrent hver Dag. Lidt Formlære.
- II R. Jespersen & Sarauw: Engelsk Begynderbog II, Side 1—54. Hyppig Stilskrivning paa Skolen. Det nødvendigeste af Formlæren efter Lunds Grammatik.
- III R. C. A. Nissen: Engelsk Læsebog for Realskolens øverste Klasser, Side 13—124, 129—154, 256, 260—261, 265—269, 274—278. 18 Versioner efter C. A. Nissens »Opgaver til engelsk Version«. Joh. Lunds Grammatik i Udtog.
- III st. True and Jespersen: Spoken English, Stk. 1—11. Hansen og Magnussen: Eng. Læseb. f. ældre Begyndere, S. I—XXXIV.

- IV R. C. A. Nissen: Engelsk Læsebog for Realskolens øverste Klasser, Side 154—253 samt de Digte, som ikke tidligere ere læste. En Del af det tidligere læste er repeteret og opgives til Eksamination. Joh. Lunds Grammatik med enkelte syntaktiske Tilføjelser. 17 Versioner efter Nissens »Opgaver til engelsk Version«. Ekstemporallæsning: Charles and Mary Lamb: A midsummer-night's dream, The merchant of Venice, Macbeth, King Lear, A winter's tale. Til Eksamination opgives: C. A. Nissen: Engelsk Læsebog for Realskolens øverste Klasser: Prosa: Side 13—57, 62—77, 92—104, 129—154, 223—253 (125 Normalsider); Poesi: Nr. 8, 15—21, 25, 28, 30, 31 (25 Normalsider).
- IV st. True and Jespersen: Spoken English, Stk. 8—20. Hansen og Magnussen: Engelsk Læsebog for ældre Begyndere, Side 1—15, 31—41, 41—55, 58—60.
- V. True and Jespersen: Spoken English, Stk 1—28. Jakob Løkke: Engelsk Læsebog for Melleml., Side 1—8, 23—44, 49—66, 75—86.
- VI. True and Jespersen: Spoken English, Stk. 50—56, 1—20. Sommerfeldt: Engelsk Læsning for Gymnasiet II, Side 1—15. Jakob Løkke: Engelsk Læsebog for Melleml., Side 124—137.

Latin.

- I st. Hauch I, forfra til Stykke 115.
- II st. Hauch I, fra Stykke 96 ud, II for fra til Stykke 13.
- III st. Hauch II fra Stykke 56 ud; Hauch III A, Side 1—14 med de tilsvarende Stykker af III B. Ovid ved Levy: Philemon og Baucis, Pentheus. Syntaks efter Linderstrøm-Lang. Ca. 40 Stile.
- IV st. Hauch III A, Side 8—36, 44—53, 67—152, ialt 123 Sider. Ovid (Levys Udvalg): Pyramus og Thisbe, Cadmus, Pentheus, De fire Tidsaldre, Lycaon, Deucalion og Pyrrha, Landlivets Glæder (ialt 810 V.). Til Eksamen opgives: Hauch Side 14—36, 44—53, 67—99, 124—128, ialt 67 Sider. Af Ovid: Pyramus og Thisbe, Cadmus, De fire Tidsaldre, Lycaon, Deucalion og Pyrrha, ialt 557 V. Ca. 75 Stile ere skrevne.
- V. Livius, lib. XXI. Cicero: Cato Major (undtagen Cap. 12 og 15); Pro Sestio, Cap. 1, 7, 9—29 (inklusive), 45—69 (inklusive). Vergils Aeneis IV. Horats Oder I, 1—5, 7—10, 12—15, 17, 19—22, 29, 30, 33; II, 1, 3, 6—8, 10, 14, 16, 18; III, 3, 5, 8, 9, 11, 13, 14, 16, 21, 25, 26, 30; IV, 1, 2, 5—7, 11—13; af

- Epistlerne: I, 1, 2, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 14, 15—18, 20. Af Carmina selecta: Catull. 1, 3—9, 11, 12; Tibull. 1, 2; Propertius 1, 4; Ovid 2, 4—7, 9. Ekstemporallæsning efter Henrichsens latinske Opgaver. Versioner efter Henrichsen (1 hver Uge efter Jul). Linderstrøm-Langs Syntax. Rafns Litteraturhistorie.
- VI. Livius, lib. XXI. Cicero: Pro Sestio som V. Vergils Aeneis IV. Horats' Oder og Epistler som V. Forrige Aar er læst: Cicero: Cato Major (undt. Cap. 15); In Catilinam I og III; Seneca: Epistulæ ad Lucilium (Gertz' Udvalg); Taciti annales, lib. I; Carmina selecta som V; Horats' Epist. II, 1, 2, Satirer I, 4—7, 9, II, 1, 6. Til Eksamen opgives: Cato Major og In Catilinam I; Seneca: Epist. ad Lucil.; Taciti annales, lib. I; Livius, lib. XXI, Cap. 1—10_o (undtagen Cap. 3); det læste af Carm. select.; det læste af Horats' Oder og Satirer, af Epistlerne I, 1, 7, 14, 15. Ekstemporallæsning efter Fibiger og Pio samt efter Henrichsens latinske Opgaver. Versioner efter Thoresen II og Henrichsen (mindst 1 hver Uge). Syntaksen efter Linderstrøm-Lang. Rafns Literaturhistorie. Thomsens Antikviteter.

Græsk.

- III st. Hude: Græsk Elementarb. Xenophons Anabasis V, Kap. 7—8.
- IV st. Hude: Græsk Elementarbog II, Side 11—34 (Cap. VI) og Side 50—61. Iliadens 10ende Sang.
- V. Homers Iliade IX, Odyssé VI, XXI, XXII, XXIII 1—240. Petersens Anthologi: Tyrtaeus, Mimnermos 1—3, Solon 1—3, Platons Apologi og Kriton. Herodot V, 30—42, 49—51, 97, 99—103, 105—107, 124—126; VI 1—21, 28—32, 43—52, 55—121, 123—124.
- VI. Iliaden IX, XII, XXII; Odysseen: VI, XIX, XXII, XXIII 1—240. Petersens Anthologi: Tyrtaios, Mimnermos 1—3, Solon 1—3. Platons Apologi og Kriton. Demosthenes: Om Forholdene paa Chersonnes. Xenophon: Anabasis IV, Apomnemonemata I, Kap. I, II 1—28, 32—61, 64 og II, Kap. I 18—34. Herodot V 30—42, 49—51, 97, 99—103, 105—107, 124—126, VI 1—21, 28—32, 43—52, 55—121, 123—124.

Historie.

- 1 U. Johan Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie til Reformations-tiden.
- 2 U. Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie fra Reformationen og ud. Blochs mindre Lærebog til de første romerske Kejsere.

3. U. Blochs mindre Lærebog fra Middelalderen og ud, dog med Forbigaaelse af Nordens Historie.
- I. Blochs Lærebog for Realskoler: Oldtidens Historie.
- II. Samme Bog: Middelalderens Historie og Nordens til Reformationen.
- III. Samme Bog: Nordens Historie fra Reformationen til 1792; alm. Verdenshistorie fra Reformationen til den franske Revolution.
- IV R. Det lovbefalede Pensum efter Blochs Lærebog for Realskoler I og II.
- IV st. Nordens og den nyeste Tids Historie efter samme Bøger.
- V Kl. har i en ugentlig Særtime læst Nordens Historie til 1814 efter Thrige.
- VI Kl. har i den ugentlige Særtime repeteret Nordens Historie til 1814 efter Thrige, og for Tidsrummet efter 1814 Johan Otosens Bog til Brug for den højere Undervisning.
- V og VI. I Fællestimerne er gennemgaaet Middelalderens Historie efter Blochs Lærebog for Realskoler, den nyere og den nyeste Tid efter samme Forfatters Lærebog for de lærde Skoler samt repeteret Thriges Oldtidens Historie.

Alm. Litteratur- og Kunsthistorie.

- V. Oldtidens Litteratur og Kunst.
- VI. Renaissancen.

Geografi.

- 1 U. Danmark, den skandinaviske Halvø, de britiske Øer og Rusland efter Dahlbergs lille Geografi.
2. U. Mellemeuropa, Frankrig, de sydeuropæiske Halvøer samt Indledningen til Europa efter samme Bog.
3. U. De fremmede Verdensdele samt Indledningen efter samme Bog.
- I. Danmark, den skandinaviske Halvø, de britiske Øer, Rusland samt Mellemeuropas Naturforhold og Tyskland efter Dahlbergs større Lærebog.
- II. Mellemeuropa, Frankrig, Sydeuropa samt Asien til Bagindien efter samme Bog.
- III. De fremmede Verdensdele samt Asien til Bagindien efter samme Bog.
- IV. Det lovbefalede Pensum efter Dahlbergs større Lærebog, dog Danmark noget udførligere.

I I R. er en Særtime brugt dels til Repetition, dels til Oplæsning af geografiske Skildringer, i III R. til en udførligere Fremstilling af Danmark samt forskellige Afsnit af Etnografien.

Naturhistorie.

1. U. Pattedyrene efter Lütken Nr. 3. Det menneskelige Legeme er gennemgaaet uden Bog ved Hjælp af gode Billeder. Der er fortalt om Planterne og deres forskellige Organer; paa smaa Udflugter er der gjort lagttagelser i Naturen.
2. U. Fuglene og de koldblodige Hvirveldyr efter Lütken Nr. 3. Botanik som i I. Underklasse.
3. U. Leddyr og Bløddyr efter Lütken Nr. 3. I Botanik bruges V. A. Poulsens lille Plantelære.
- I st. Pattedyrene efter Boas. Det væsentlige af Botanikkens almindelige Del er meddelt uden Bog ved Hjælp af botaniske Vægtavler. Enkelte Plantefamilier. V. A. Poulsens Lærebog bruges.
- I R. Som I st.
- II st. Fuglene og de koldblodige Hvirveldyr efter Fjeldstrup. Den almindelige Del af Botanikken og de frikronbladede efter V. A. Poulsen.
- II R. Som II st.
- III st. Leddyrene og Bløddyrene efter Lütken Nr. 2. De tokimbladede efter V. A. Poulsen.
- III R. Som III st.
- IV st. Det hele Pensum efter Lütken Nr. 2 og V. A. Poulsens Lærebog i Botanik.
- IV R. Som IV st.

Matematik.

- I. Jul Petersens Aritm. og Algebra I. De fire Regningsarter, Ligninger af 1ste Grad med een ubekendt, Decimalbrøk og Proportioner.
- II. Ligninger af 1ste Grad med en og flere ubekendte, Polynomiers Division, Potens, Proportioner og Decimalbrøk. Jul. Petersens Geometri til 3die Kapitel. Hjemmeopgaver een Gang ugentlig.
- III. Jul. Petersens Algebra II. Rod og Ligninger af 2den Grad. Geometri, 3die og 4de Kapitel til § 126, dog ikke Cirkelperiferiens Længde og Cirkelens Areal. Hjemmeopgaver een Gang ugentlig.
- IV. Jul. Petersens Algebra I og II: Logaritmer, Rentesregning,

Mindste f. M. og Største f. M., Uendelig og ubest.; repeteret det hele Pensum. Jul. Petersens Geometri: Fra »Cirkelperiferiens Længde« Bogen ud; repeteret hele Bogen.

Regning.

1. U. Division i ubenævnte Tal. De fire Regningsarter i benævnte Tal efter Meiers Regnebog I Del. Hyppig Hovedregning.
2. U. Blandede Opgaver III efter Meiers Regnebog I Del, samt forberedende Opgaver til Brøk. Stadig Hovedregning.
3. U. De fire Regningsarter i Brøk efter Meiers Regnebog II Del. Hovedregning.
1. Meiers Regnebog II. Decimalbrøk og Reguladetri i Brøk.
- II. Samme Bog. Forholdsregning og Opgaver af blandet Indhold.
- III. Knud Christensens Regnebog: Ligninger, sammensat Forhold, Delingsregning, Handelsregning.
- IV. Knud Christensens Regnebog: Areal- og Volumenberegning, Rentesregning o. s. v. Eksamensopgaver.

Naturlære.

- III. Ellingers Fysik. Den mekaniske Fysik (til § 127) og Magnetisme er læst og repeteret.
- IV. Ellingers Fysik. Bevægelseslære, Magnetisme og Elektricitet. Repeteret det hele Pensum.
- V. Ellingers Fysik. Den mekaniske Fysik, Magnetisme og Elektricitet er læst og repeteret.
- VI. Ellingers Fysik. Bevægelseslære, Magnetisme og Elektricitet. Petersen & Forchhammers Astronomi. Bogen ud fra »Maanen«. Repeteret det hele Pensum.

Skrivning.

Der arbejdes især paa at udvikle Elevernes Haandskrift, dog uden at forsømme Skønskriften. IV. R., III R., II R., I og 3. U. have skrevet efter Forskrift paa Skoletavlen. I 1. U. og 2. U. ere M. Christensens Skrivehæfter brugte.

Tegning.

Hr. Tegneinspektør Andersens System er fulgt.

Sang.

Undervisningen er fremmet efter Reglementet.

Gymnastik

i alle Klasser efter Reglementet.

Disciplene.

Discipeltallet, der umiddelbart efter Sommerferien var 155, er nu (1ste April) 146, idet der i den mellemliggende Tid er optaget 2 og udgaaet 11. Hvorledes Tallet forøvrigt har vekslet i Aarets Løb, fremgaar af følgende

Oversigt.

	Afgang	Tilgang	Discipel tal
Tallet af Disciple i Skoleaaret 1895—96 (se Programmet for 1896)			146
Udgaaet efter Programmets Udstedelse i 1896 og før Aarsprøven	5		
Udgaaet efter Afgangsprøverne	12		
Udgaaet med IV st. Klasses Eksamen	2		
Udgaaet efter Aarsprøverne	3		
Tilgang ved Optagelsesprøven den 9ende Juli 1896		27	
Senere optaget		6	
Afgang i Skoleaaret	11		
Nuværende Discipeltal			146

Efter Forældrenes Livsstillinger fordele Disciplene sig paa følgende Maade: 15 ere Sønner af Landbrugere, 39 af Handlende, 39 af Embeds- og Bestillingsmænd, 27 af Haandværkere, 26 af Forældre i forskellige andre Livsstillinger.

I nedenstaaende Fortegnelse ere Disciplene opførte klassevis i Bogstavorden. Hjemstedet nævnes kun, naar Forældrene ere bosatte uden for Kolding.

VI Kl. (7 Disciple).

1. *J. Birkedal.* Lærer B., Hejls.
2. *F. Borch.* Købmand C. S. Borch.
3. *J. Dalsgaard.* Pastor D., Ødum.
4. *J. Godt.* Proprietær G., Højris.
5. *C. Jensen.* Praktiserende Læge J.
6. *H. Niendahl.* Dyr læge N.
7. *H. L. Thomsen.* Gaardejer Th., Roost, Sønderjylland.

V Kl. (5 Disciple).

8. *J. Borch.* Gaardejer B., Højrup.
9. *F. Lund.* Uldspinder L.
10. *F. Lunddahl.* Sognepræst L.
11. *K. Rosenstand.* Pastor R., Eltang.
12. *H. Thau.* Fhv. Lærer Th.

IV st. Kl. (7 Disciple).

13. *A. Bjerre.* Husbestyrerinde, Fru H. B., Kibæk.
14. *S. Hansen,* Sagfører H.
15. *C. Holst.* Translatør, Lærer H.
16. *V. Jensen.* Br. til Nr. 5.
17. *A. Eriksen-Kjærgaard.* Lærer E., Bramdrup.
18. *J. Rasmussen.* Afd. Ledvogter R.
19. *H. Riis.* Tandlæge R., København.

IV Rkl. (5 Disciple).

20. *H. Hansen.* Murmester H.
21. *G. Lind.* Gaardejer L., S. Bjært.
22. *E. Madsen.* Bestyrer M.
23. *H. Niendahl.* Br. til Nr. 6.
24. *Ch. Sage.* Oversergent S., Vejstrup.

III st. Kl. (7 Disciple).

25. *B. Preetzmann-Aggerholm.* Apotheker P.-A.
26. *A. Borch.* Br. til Nr. 2.
27. *E. Brandorff.* Købmand B.

28. *P. Dahl.* Pastor D., Veerst.
29. *E. Pagh.* Stationsforstander P.
30. *G. Sørensen.* Sagfører S.
31. *Th. Thaysen.* Købmand T.

III Rkl. (10 Disciple).

32. *H. Conradsen.* Købmand C.
33. *F. Hansen.* Br. til Nr. 20.
34. *C. Henrichsen.* Grosserer H.
35. *V. Holst.* Br. til Nr. 15.
36. *J. Jacobsen.* Gaardejer J.
37. *J. Lohmann.* Købmand L.
38. *H. Neckelmann.* Købmand N.
39. *H. Ravn.* Gaardejer R., Sjølund.
40. *R. Sønnichsen.* Bødker S.
41. *V. Thaysen.* Br. til Nr. 31.

II st. Kl. (8 Disciple).

42. *P. Blom.* Lærer B., Agtrup.
43. *O. Bock.* Residerende Kapellan B.
44. *N. Borch.* Afd. Købmand M. B.
45. *Chr. Henrichsen.* Br. til Nr. 34.
46. *P. Schmidt.* Købmand A. S.
47. *M. Spies.* Afd. Sejlmager S.
48. *S. Warberg.* Faktor W.
49. *A. Wied.* Pastor W., S.-Bjært.

II Rkl. (11 Disciple).

50. *A. Andersen.* Stabssergent A.
51. *A. Bay.* Købmand B.
52. *O. Christensen.* Grosserer J. J. C.
53. *Th. Krag-Christensen.* Skibsbygger C.
54. *K. Eriksen.* Afd. Husflidskonsulent E.
55. *J. Lassen.* Mælkekusk L., Seest.
56. *E. Lorenzen.* Agent L.
57. *J. Ravn.* Br. til Nr. 39.
58. *A. Refslund.* Gaardejer R., Seest.
59. *Chr. Sørensen.* Bagermester S.
60. *C. Utzon.* Farver U.

I st. Kl. (5 Disciple).

61. *J. Bennetzen.* Overretssagsfører B.
62. *A. Hansen.* Br. til Nr. 14.
63. *V. Hornstrup.* Hotelforpagter H.
64. *P. Schmidt.* Købmand S. Vojens.
65. *O. Vett.* Afd. Købmand V.

I Rkl. (10 Disciple).

66. *N. Bjerre.* Væver B., Tved.
67. *V. Bruun.* Restauratør B.
68. *K. Conradsen.* Br. til Nr. 32.
69. *V. Friis.* Vinhandler F.
70. *A. Jacobsen.* Br. til Nr. 36.
71. *Th. Overgaard.* Rejseinspektør O.
72. *C. Petersen.* Gæstgiver P.
73. *O. Preuthun.* Partikulier P.
74. *E. Reumert.* Praktiserende Læge R.
75. *H. Terkelsen.* Agent T.

3. Ukl. (22 Disciple).

76. *V. Krag-Christensen.* Br. til Nr. 53.
77. *K. Conradsen.* Br. til Nr. 32 og 68.
78. *H. Friis.* Tandlæge F.
79. *A. Haase.* Toldassistent H.
80. *E. Høier.* Bogholder H.
81. *C. G. Jessen.* Cand. polyt., Lærer J.
82. *H. Juhl.* Afd. Gaardejer J., Skartved.
83. *S. Kaaber.* Afd. Sagfører K.
84. *G. Klingenberg.* Overportør K.
85. *A. Knudsen.* Arkitekt K.
86. *E. Krogh.* Gipser K.
87. *C. G. Lohmann.* Br. til Nr. 37.
88. *S. Lunddahl.* Br. til Nr. 10.
89. *M. Mikkelsen.* Uldhandler M.
90. *Joh. Nielsen.* Møller N., Nørre-Bjært.
91. *A. Petersen.* Murmester P.
92. *H. Refslund.* Br. til Nr. 58.
93. *C. W. Schmidt.* Kordegn S.
94. *E. Skjold.* Agent Skjold.
95. *O. Straarup.* Gaardejer S., S. Stenderup.

96. *G. Volkert.* Fabrikant V.
 97. *H. P. Warberg.* Br. til Nr. 48.

2. Ukl. (25 Disciple).

98. *J. Preetzmann-Aggerholm.* Br. til Nr. 25.
 99. *H. Albrechtsen.* Gæstgiver A.
 100. *R. Andersen.* Skomager A.
 101. *C. Carlsen.* Afd. Gaardejer C.
 102. *K. Christensen.* Br. til Nr. 52.
 103. *U. Christensen.* Direktør C.
 104. *J. Clausen.* Bogholder C.
 105. *P. Frahm.* Skibskaptejn F.
 106. *A. Friis.* Bogholder F.
 107. *C. Geill.* Gaardejer G., Seest.
 108. *H. Hansen.* Tømmermester H.
 109. *F. Holm.* Partikulier H.
 110. *E. Jessen.* Købmand J.
 111. *R. Jessen.* Br. til Nr. 81.
 112. *O. Juhl.* Gaardejer N J., Skartved.
 113. *Kr. Jørgensen.* Bagermester J.
 114. *I. Lau.* Pianofortestemmer L.
 115. *G. Løssl.* Fabrikant L.
 116. *J. Nielsen.* Købmand F. N.
 117. *O. Overgaard.* Br. til Nr. 71.
 118. *J. Spies.* Br. til Nr. 47.
 119. *M. Sprechler.* Tandlæge S.
 120. *A. Sørensen.* Partikulier S.
 121. *A. Thaysen.* Br. til Nr. 31 og 41.
 122. *J. Thomsen.* Skibskaptejn T.

1. Ukl. (24 Disciple).

123. *E. Bock.* Br. til Nr. 43.
 124. *A. Bramsen.* Afd. Bødkermester B.
 125. *E. Christensen.* Br. til Nr. 52 og 102.
 126. *N. Clausen.* Købmand C.
 127. *H. Dreyer.* Grosserer D.
 128. *J. Frahm.* Br. til Nr. 105.
 129. *C. Guldager.* Bagermester G.
 130. *H. Hansen.* Melhandler H.
 131. *P. Hansen.* Boghandler H.

132. *P. Høier*. Br. til Nr. 80.
 133. *J. Jensen*. Købmand J. P. J.
 134. *K. Jørgensen*. Branddirektør J.
 135. *J. Klingenberg*. Br. til Nr. 84.
 136. *B. Lau*. Br. til Nr. 114.
 137. *W. Lund*. Forretningsfører L.
 138. *S. Madsen*. Br. til Nr. 22.
 139. *S. Markussen*. Bestyrer M.
 140. *A. Mikkelsen*. Br. til Nr. 89.
 141. *P. Müller*. Apoteker M.
 142. *A. Olsen*. Gartner O.
 143. *K. Petersen*. Møller P., Dalby M.
 144. *P. Petersen*. Købmand P.
 145. *P. Preuthun*. Br. til Nr. 73.
 146. *O. Svendsen*. Købmand S.

Atter i dette Skoleaar har Skolen haft den Sorg ved Døden at miste to af sine kære Disciple, *Adolf Petersen* (3die November) og *Hagbart Holst* (15de Decbr.)

Skolens Samlinger.

Biblioteket

har i Løbet af Skoleaaret haft følgende Tilvækst*):

Sprogvidenskab og Litteratur.

Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie.

2. Række, XI, 2—3.

Nordisk Tidsskrift for Filologi.

Berliner philol. Wochenschrift. Juni 1896 til Marts 1897.

* † betyder tilsendt fra Ministeriet, * Gave fra Forfattere, Forlæggere eller andre private.

- Dania*, red. af O. Jespersen og Kr. Nyrop.
Det Letterstedtske Tidsskrift. 1896. 4—8.
Musæum. 1896. 5.—10.
Tilskueren. Juni 1896 til April 1897.
J. Fritsner: Ordbog over det gamle nordiske Sprog.
 31—32.
O. Kalkar: Ordbog over det ældre danske Sprog. 23—24.
Grimm: Deutscher Wörterbuch. IX, 9.
V. Rønning: Rationalismens Tidsalder. III, 1.
 **Sigurd Müller*: Grundtræk af den danske Litteratur-
 historie.
 *Samme: Holberg og hans Samtid.
G. Brandes: William Shakespeare.
Poul Levin: Chr. Winther.
Vilhelm Andersen: Guldhornene.
H. Drachmann: Digte.
H. Ibsen: John Gabriel Borkmann.
H. Pontoppidan: Dommens Dag.
Thor Lange: Sarniza.
Aristofanes: Skyerne ved Joh. B. Koch.
Sofokles: Kong Ødipus. Ved Thor Lange.
Carit Etlar: Minder.
Longfellow: Sangen om Hiawatha. Ved Bern.

Teologi, Filosofi, Pædagogik og Skolevæsen.

- Det ny Testamente* ved Dr. Skat Rørdam.
H. Høffding: Den nyere Filosofis Historie.
H. Kaarsberg: Om Satanismen.
K. Frederiksen: Amerik. Undervisningseksperimenter.
V. Lange: Om en hyppig forekommende Aarsag til
 Børns langsomme aandelige Udvikling.
Vor Ungdom: 1896, 4—6; 1897, 1—2.
Bog og Naal. Juli—December 1896.
 †*Meddelelser angaaende de lærde Skoler med dertil*

hørende Realundervisning for 1885—1896. Ved A. F. Asmussen.

†*Beretning om de særligt stillede og private Realskoler 1895—1896.* Ved A. F. Asmussen.

†*Norske Universitets- og Skoleannaler.*

†*Programmer for danske, norske og svenske Skoler.*

**Meddelelser fra Rasmussens gymnastiske Institut.*

**Østerberg: Hellenisk og romersk Gudelære.*

**Bovien og Høpfner: Moderne franske Forfattere.*

**J. Martensen og J. Paulli: Bibelhistorie.*

Historie.

Historisk Tidsskrift.

Samlinger til jydsk Historie og Topografi.

Sønderjydske Aarbøger 1896.

C. F. Bricka: Dansk biografisk Lexikon. 77—80.

Polybios: Romernes Statsforfatning og Krigsvæsen.

Sallust: Jugurtha og Catilina. 3. H.

C. Bruun: København. 45.

Kirkehistoriske Samlinger. 3.

P. Hansen: Den danske Skueplads.

Sophus Müller: Vor Oldtid. 11—14.

Danmarks Riges Historie. Af Joh. Stenstrup, Kr.

Erslev, A. Heise, V. Møllerup, J. A. Fredericia, E.

Holm og A. D. Jørgensen. VI. 1—10.

C. Jørgensen: Delos.

Geografi, Naturhistorie og Matematik.

Geografisk Tidsskrift 1896.

Kristian Bahnson: Etnografien. 20—21.

Europa. Ved C. C. Christensen og H. Lassen. 18—19.

Naturen og Mennesket. Red. af S. Mørk-Hansen. 1896.

Naturen. Red. af J. Brunchorst. 1896.

Em. Petersen: Kemien. 9.

Chr. Grønlund: Lærebog i Botanik. 2. Udg.
Thorvald Køhl: Lærebog i Astronomien.

Skrifter af forskelligt Indhold.

Salmonsens store illustrerede Konversationsleksikon.
 122—147.

Smaastykker, udg. af Folkeskriftselskabet 1896—1897.
Dansk Sundhedstidende.

†*H. Storch*: Grenaaegnens Kridtstenskirker.

De andre Samlinger.

Til Fysiksamlingen er for det af Ministeriet tilstaaede Beløb købt en Dynamomaskine af ny Konstruktion.

Til Samlingen af Oldsager har Hr. Gaardejer *H. Hartvigsen*, Withsminde, skænket en Række Brudstykker af et Bronzesværd.

Forskellige Meddelelser.

Legat, Fripladser og Stipendier.

»Kolding Borgeres Legat« kunde paa Grund af Bestyrerens Sygdom ikke uddeles paa den i Fundatsen fastsatte Dag; Præmierne bleve senere tilkendte for Oplæsning af danske Vers Disciplene H. L. Thomsen, Fr. Lunddahl, H. Thau, V. Jensen, J. Jacobsen, R. Sønnichsen, O. Bock, J. Ravn og V. Bruun; for Sang K. Eriksen, M. Spies og S. Warberg; for begge Fag A. Eriksen-Kjærgaard og E. Brandorff.

Foruden de fast ansatte Læreres Sønner have 3 Disciple haft fri Undervisning, 10 (deraf 3 udenbys

bys) Undervisning for halv Betaling; desuden har Sparekassen for Kolding og Omegn betalt Skolepenge for en udenbys Discipel. Vejle Amts Skoleraad har af sit Stipendiefond givet 7 Disciple (deraf 3 udenbys) Understøttelser. En fik 66 Kroner, fire hver 40 og to hver 20 Kroner.

Korrespondence (Uddrag).

- 18de Juli. Udstedt Anbefaling for forhenværende Disciple, der ønske Understøttelse af »Philadelphia«.
- 26de Juli. Indsendt til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet de sædvanlige Skemata, udfyldte med Oplysninger om de Juni—Juli 1896 afholdte Eksaminer og deres Udfald samt om Skolens økonomiske Forhold, om dens Virksomhed og Tilstand i det hele, om Lærerpersonalet o. s. v.
- 25de August. Modtaget fra Vejle Amts Skoleraad Meddelelse om, at der af Amtets Stipendiefond er tilstaaet syv Disciple Understøttelse, ialt 266 Kroner.
- 1ste September. Udstedt Anbefaling for en forhenværende Discipel, der ønsker Ansættelse ved Jærnbanevæsenet.
- 29de September. »I Anledning af Deres ærede Skrivelse, i hvilken De udtaler, at De ønsker den Anmærkning, der af Hr. — er tildelt Deres Søn, udslettet som uretfærdig, skal jeg herved for det første meddele, at jeg personlig har skaffet mig Vished for, at Anmærkningen var saa vel fortjent som muligt. Dernæst vil jeg bede Dem betænke, at det dog vilde være i høj Grad betænkeligt, om en Skolebestyrer uden videre vilde indlade sig paa at annullere de af Lærerne givne Anmærkninger. Der kan dog næppe være Tvivl om, at han derved vilde virke nedbrydende baade paa vedkommende Lærers Autoritet og paa hele Disciplinen i Skolen.«
- 2den Oktober. Udstedt Forholdsattest for en forhenværende Discipel.
- 8de Februar. Cirkulære fra Ministeriet vedrørende Skriveundervisningen.

Forholdsregler mod smitsomme Sygdomme.

I Overensstemmelse med ministerielt Cirkulære af 11. Maj 1880 ville følgende Regler være at iagttage:

a) Naar der udbryder smitsom Sygdom i et Hjem, hvor der findes skolesøgende Børn, gøres der straks Anmeldelse derom til Skolens Bestyrer.

b) Hvis Sygdommen viser sig at være Skarlagensfeber, Difteritis, Blodgang, eksantematisk Tyfus eller Kopper, formenes Disciplene — saa vel som Lærere —, i hvis Hjem der findes Patienter med disse Sygdomme, Adgang til Skolen, indtil al Fare for Smitte er hævet.

c) Denne Forholdsregel vil derimod i Regelen ikke være at iagttage under andre Epidemier, f. Eks. Mæslinger, Kighoste, Faaresyge, tyfoid og gastrisk Feber, med mindre disse skulde være af særlig ondartet Karakter. Tvivlstilfælde afgøres af Skolens Bestyrer efter Samraad med vedkommende Huslæge.

Skolebetalingen.

I 1ste Underklasse betales	68	Kr.	om	Aaret
- 2den	—	—	88	—
- 3die	—	—	104	—
- I st. og Rkl.	}	—	108	—*)
- II				
- III st.	—	—	140	—
- IV	—	—	140	—
- V	}	—	170	—
- VI				

For anden Broder eller Søster betales $\frac{3}{4}$, for de øvrige Søsken $\frac{1}{2}$ Kontingent. I Indskrivningspenge gives 6 Kr. Skolepengene opkræves fjerdingaarsvis.

I Dimissionspenge gives 12 Kroner af enhver, der indstiller sig til alm. Forberedelseseksamen og IV Klasses Hovedeksamen; ved Indtegningen til Afgangseksamen for studerende betales yderligere 8 Kr.

*) Nedsat henholdsvis fra 120 og 130 Koner aarlig.

I Skoleaaret 1897—98 bruges følgende Bøger:

Iste Underklasse. Den udvidede Udgave af Tangs mindre Bibelhistorie. Boisen: Bibelhistorisk Sangbog. Matzens danske Læsebog Nr. 3. Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie. P. Dahlbergs lille Geografi. Boysen: Retskrivningsøvelser. Dahlbergs geografiske Atlas. Arthur Feddersen: Naturens Bog, Lærebog for de lavere Klasser; Dyreriget. N. N. Meiers Praktisk Regnebog, I.

2den Underklasse. Den udvidede Udgave af Tangs mindre Bibelhistorie. Boisen: Bibelhistorisk Sangbog. Bondesen og Vestergaard: Ny dansk Læsebog, 1ste Del. Boysen: Retskrivningsøvelser. Kaper og Simonsen: Tysk Læsebog for de første Begyndere. Kaper: Skema til den tyske Formlære. Kaper: Tyske Stiløvelser for Begyndere. Bloch: Mindre Lærebog i Historien. Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie. P. Dahlbergs lille Geografi. Dahlbergs Atlas. Lütken: Lærebog i Zoologien, Nr. 3. N. N. Meier: Praktisk Regnebog, I og II.

3die Underklasse. Den udvidede Udgave af Tangs mindre Bibelhistorie. Konventets Salmebog (med Tillæg). Boisen: Bibelhistorisk Sangbog. Winkel-Horn og Borchsenius: Danske Læsestykker (nyeste Udgave). Kaper og Simonsen: Tysk Læsebog for de første Begyndere. Kaper: Skema til den tyske Formlære. Kaper: Tyske Stiløvelser for Begyndere. Jung: Fransk Elementarbog. Bloch: Mindre Lærebog i Historien. P. Dahlbergs lille Geografi. Dahlbergs Atlas. Lütken: Lærebog i Zoologien, Nr. 3. V. A. Poulsens lille Plantelære. N. N. Meier: Praktisk Regnebog, I og II.

I Klasse. Den udvidede Udgave af Tangs mindre Bibelhistorie. Det nye Testamente. Balslevs Katekismus. Konventets Salmebog (med Tillæg). Winkel-Horn og Borchsenius: Danske Læsestykker (nyeste Udgave). Sigurd Müller: Fortællende Digte. K. Jørgensen: Folkeskolens Sproglære. Kaper: Tysk Læsebog for Mellemlasserne. Kaper: Kortfattet tysk Sproglære. Kaper: Tyske Stiløvelser for Begyndere. Bloch: Lærebog i Historien t. Br. f. Realskoler, 1ste Del. Erslevs hist. Atlas. Lærebog i Geografi bestemmes senere. Poulsens større Lærebog i Botanik. Boas: Lærebog i Zoologien. Jul. Petersen: Aritmetik og Algebra, I. C. F. C. Møller: Opgaver i Aritmetik. Meiers Regnebog, II. — *Den studerende Afdeling:* Hauchs Lærebog i Latin, I. Jung: Fransk Elementarbog. — *Realafdelingen:* Otto Jespersen: Begynderbog i Engelsk.

II Klasse. Tangs større Bibelhistorie. Det nye Testamente. Balslevs Katekismus. Konventets Salmebog (med Tillæg). Sigurd

Müller: Haandbog i den danske Litteratur (3die Udg.). Sigurd Müller: Fortællende Digte. Skouboe: Tysk Læsebog for Mellemklasserne. Kaper: Kortfattet tysk Sproglære. Bloch: Lærebog i Historien t. Br. f. Realskoler, 1ste Del. Erslevs historiske Atlas. P. Dahlberg: Større Lærebog i Geografi (sidste Udg.). Boas: Lærebog i Zoologi. V. A. Poulsen: Lærebog i Botanik. Jul. Petersen: Aritmetik og Algebra, I. C. F. C. Møller: Opgaver i Aritmetik. Buchwald & Steenberg: Geometrisk Konstruktionsbog, I. Jul. Petersen: Lærebog i den elementære Plangeometri. Meiers Regnebog, II. — *Den studerende Afdeling*: Hauch: Lærebog i Latin, I og II Afd. Jung: Fransk Elementarbog. Jung: Fransk Læsebog for Mellemklasser (3die Udg.). Jung: Fransk Grammatik (nyeste Udg.). Jung: Franske Stiløvelser, I (nyeste Udg.). Pio: Samling af almindelige franske Ord til Udenadslæren (nyeste Udgave ved Barué). — *Realaftdelingen*: Lund: Engelsk Grammatik. Otto Jespersen: Engelsk Begynderbog, II Afdeling.

III Klasse. Tangs større Bibelhistorie. Det nye Testamente. Balslevs Katekismus. Konventets Salmebog (med Tillæg). Sigurd Müller: Haandbog i den danske Litteratur (3die Udg.). Sigurd Müller: Fortællende Digte. Skouboe: Tysk Læsebog for Mellemklasserne (nyeste Udg.). Kaper: Kortfattet tysk Sproglære. Hauff: Märchen (V. Hendels Forlag). Bloch: Lærebog i Historie t. Br. f. Realskoler, 1ste og 2den Del. Erslevs historiske Atlas. P. Dahlberg: Større Lærebog i Geografi (sidste Udg.). Fjelstrup: Lærebog i Zoologi. Poulsens større Botanik. Jul. Petersen: Aritmetik og Algebra, I og II. Jul. Petersen: Lærebog i den elementære Plangeometri. C. F. C. Møller: Opgaver i Aritmetik. Buchwald & Steenberg: Geometrisk Konstruktionsbog, 2den Del. Jul. Petersen: Geometriske Opgaver. K. Christensens Regnebog. — *Den studerende Afdeling*: Hansen & Magnussen: Engelsk Læsebog for ældre Begyndere. Spoken English by True and Jespersen. Hauch: Lærebog i Latin, II, III A og B med Glossar. Levys Udvalg af Ovid (med Glossar). Hudes græske Grammatik. Hudes græske Elementarbog, 1ste Del. Wilsters Oversættelse af Homers Odysse. Secher: Græskromersk Mytologi. Jung: Fransk Læsebog for Mellemklasser (3die Udg.). Jung: Fransk Grammatik. Jung: Franske Stiløvelser, I. Pio: Samling af almindelige franske Ord til Udenadslæren. — *Realaftdelingen*: Nissen: Opgaver til engelsk Version. Nissen: Engelsk Læsning for Realskolernes øverste Klasser. Lunds Grammatik. Otto Jespersen: Engelsk Begynderbog, II. Ellingers Fysik.

IV Klasse. Sigurd Müller: Haandbog i den danske Litteratur

(3die Udg.). Sigurd Müller: Fortællende Digte. Kaper: Tysk Læsebog for Mellemklasserne (nyeste Udg.). Zschokke: Das Goldmacherdorff. Mohr: Tyske Læsestykker. Kaper: Kortf. tysk Sproglære. P. Dahlberg: Større Lærebog i Geografi (sidste Udg.). Bloch: Lærebog i Historie t. Br. f. Realskoler, 1ste og 2den Del. Erslevs hist. Atlas. Lütken: Lærebog i Zoologien, Nr. 2. Jul. Petersen: Aritmetik og Algebra, I og II. Jul. Petersen: Geometri. C. F. C. Møller: Opgaver i Aritmetik. Jul. Petersen: Geom. Opgaver. Buchwald & Steenbergs Konstruktionsbog. Simeon Larsen: Smaa aritmetiske Ekstemporall-opgaver. Poulsens større Lærebog i Botanik. S. Larsens Logaritmetabel. K. Christensens Regnebog. — *Den studerende Afdeling*: Hansen og Magnussen: Engelsk Læsebog for ældre Begyndere. Spoken English by True and Jespersen. Hauch: Lærebog i Latin, III A og B med Glossar. Madvigs latinske Sproglære. Levys Udvalg af Ovid (med Glossar). Homers Iliade, 1ste Halvdel. Wilsters Oversættelse af Homers Iliade. Secher: Græsk-romersk Mytologi. Hudes græske Syntaks. Jung: Fransk Grammatik. Jung: Franske Stiløvelser, I. Cohen og Kaper: Franske Læsestykker for Mellemklasserne. Jung: Noveller og Fortællinger af nyere Forfattere. Pio: Samling af almindelige franske Ord til Udenadslæren. — *Realafdelingen*: Nissen: Engelsk Læsning for Realskolens øverste Klasser. Lund: Engelsk Grammatik. En Bog til Ekstemporallæsning vil senere blive bestemt. Nissens Opgaver til engelsk Version. Ellingers Fysik.

V Klasse. Sigurd Müller: Kortf. Litteraturhistorie (3die Udg.). Wimmers oldnordisk Læsebog og sammes Formlære. Sechers Kunsthistorie. Skouboe: Læsestykker for de højere Klasser. Kellers Mustersammling deutscher Gedichte. Otr. Mylius: Die Türken vor Wien. Aug. v. Platen: Die Abasiden. Hauff: Memoiren des Satan. Goethe: Egmont (Hendels Forlag). Kaper: Tysk Grammatik for de højere Klasser. Jung: Fransk Grammatik. Jung: Stiløvelser, I. Giede: Stiløvelser. Samuel Prahl: Fransk Poesi. Baruël: Hjælpebog. Molière: Le malade imaginaire (Velhagen & Klasing). Mérimée: Colomba. Xavier de Maistre: Le Lépreux de la Cité d'Aoste og Les prisonniers du Caucase (Velhagen & Klasing). Gaston Boissier: Cicéron et ses amis (i Udvalg af K. Mayer med tilh. Noter af Euch. Baruël). Goldschmidts latinske Ordbog. Thomsens Antikviteter. Pio: Samling af almindelige franske Ord til Udenadslæren. Madvigs latinske Grammatik. Henrichsen: Opgaver til Oversættelse fra Latin. Rafns latinske Litteraturhistorie. Hude: Græsk Syntaks. Secher: Græsk Litteraturhistorie. Christensen: Det græske Statsliv

(sidste Udg.). Levy: Udvalgte Stykker af Herodot med Kommentar. Homers Odysse, 2den Halvdel. Petersen: Græsk Anthologi. Thrige: Oldtidens og Nordens Historie. Bloch: Lærebog for de lærde Skoler, den nyere og nyeste Tid. Petersen og Forchhammer: Astronomi. Ellinger: Fysik. True and Jespersen: Spoken English. Jakob Løkke: Engelsk Læsebog for Mellemlasserne.

VI Klasse. Molière: Le malade imaginaire (Velhagen & Klasing). Kr. Nyrop: Lectures françaises, II. Georges Ohnet: Serge Panine. Prah! : Fransk Poesi. Boissier: Cicéron et ses amis. Jung: Fransk Grammatik. Giede: Franske Stiløvelser. Baruël: Hjelpebog. Baruël: Franske Artiumsstile 1875—1895. Pio: Samling af almindelige franske Ord til Udenadslæren. Schiller: Maria Stuart (Hendels Forlag). Skouboe: Tyske Læsestykker for de højere Klasser. Keller: Mustersammlung deutscher Gedichte. Otr. Mylius: Die Türken vor Wien. Aug. v. Platen: Die Abasiden. Hauff: Memoiren des Satan. Goethe: Egmont. Goethe: Torquato Tasso (alle Hendels Forlag). Kaper: Tysk Grammatik for de højere Klasser. K. L. Sommerfeldt: Engelsk Læsning for Gymnasiet, II. Lyrisk Digtning. Jakob Løkke: Engelsk Læsebog for Melleml. True and Jespersen: Spoken English. De øvrige Bøger, særlig i Græsk og Latin, som skulle bruges i Aarets Løb i V og VI, ville senere blive opgivne.

Sangbøger: 1ste og 2den U. Salmebog med Tillæg samt Sannes Sangbog for Smaabørn.

3die U. Salmebog med Tillæg samt Sannes Træffeøvelser og »Tostemmige Fædrelandssange«.

1ste, 2den, 3die stud. og real. Salmebog med Tillæg, Sannes »Tostemmige Fædrelandssange« samt Sannes »Tre- og firstemmige«, III, IX og XII Del for lige Stemmer.

— De nødvendige Ordbøger og Landkort samt enkelte andre Bøger skaffes efter Aftale med vedkommende Faglærer.

Alle Bøger maa være solidt indbundne ved Skoleaarets Begyndelse. Ejerens Navn maa ikke skrives i dem, før de ere foreviste paa Skolen. Madkasse, Pennalhus og Gymnastiksko medbringes.

Regnskabet

vil blive omdelt sammen med Eksamenskemaet.

